

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-96>

УДК 657.1:658.5

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF ACCOUNTING AND INTERNAL CONTROL OF PRODUCTION INVENTORIES AT INDUSTRIAL ENTERPRISES

Зеленко Сергій Володимирович

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6074-1749>

Подольчук Олена Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0234-8943>

Тлущкевич Наталія Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8369-185X>

Zelenko Serhii, Tluchkevych Nataliia

Lutsk National Technical University

Podolianchuk Olena

Vinnitsia National Agrarian University

У статті обґрунтовано організаційні та методичні підходи до обліку і внутрішнього контролю виробничих запасів на промислових підприємствах. Показано, що за умов матеріаломісткого виробництва та багатосистемного IT-середовища (ERP та допоміжні підсистеми) основні ризики формуються на стиках «склад – виробництво – бухгалтерія» через затримки документообігу, неузгодженість номенклатури й недостатню деталізацію аналітичного обліку. Ідентифіковано ключові проблеми практики обліку та контролю: фрагментарність інформаційних потоків, недосконале нормування та контроль матеріального споживання. Запропоновано комплекс удосконалень: уніфікацію номенклатури і аналітик, регламентацію документообігу та цифрових погоджень, впровадження аналізу «план-факт» і відхилень за центрами відповідальності, персоніфікацію контролю матеріально відповідальних осіб та використання інвентаризації як механізму коригування норм і процедур.

Ключові слова: виробничі запаси; облік запасів; внутрішній контроль; облікова політика; документообіг; нормування; центри відповідальності; інвентаризація.

The article substantiates organizational and methodological approaches to accounting and internal control of production inventories at industrial enterprises. It argues that in material-intensive manufacturing and multi-system IT environments (ERP and auxiliary subsystems), key risks arise at the interfaces «warehouse – production – accounting» due to document-flow delays, inconsistencies in the item master, and insufficient analytical detail in inventory records. The study highlights the role of regulation and accounting policy in selecting measurement and write-off methods, building the initial cost of inventories, and ensuring consistent treatment of material costs. It further demonstrates that effective control depends on process-based control points, segregation of duties, and responsibility accounting. The paper synthesizes recent research and identifies unresolved practical issues: fragmented information flows, weak consumption norm-setting, reactive controls, and limited managerial use of inventory-count results. The purpose is to propose an integrated improvement framework that increases the managerial usefulness of inventory

data and strengthens cost control. The framework includes: unification of the item master and analytical dimensions; standardized workflows and digital approvals for key inventory documents; «standard vs. actual» variance analysis by responsibility centers; risk-oriented preventive controls across the inventory cycle; and inventory counts as feedback to adjust norms, procedures, and accountability. Practical implications relate to improving data reliability, reducing unjustified write-offs and losses, and enhancing transparency of material costs and inventory turnover in manufacturing firms. In addition, the paper outlines how exception reporting and periodic control testing can reduce manual interventions and strengthen traceability across departments. The findings are applicable for enterprises redesigning inventory governance in ERP-centric settings, where data harmonization, timely posting, and preventive controls determine the reliability of cost information.

Keywords: production inventories; inventory accounting; internal control; accounting policy; document flow; consumption norms; responsibility centers; inventory counts.

Постановка проблеми. Виробничі запаси є матеріальною основою операційного циклу промислових підприємств і, як правило, займають вагому частку в структурі активів та витрат. Економічна природа запасів проявляється у їх здатності забезпечувати безперервність виробництва, формувати технологічну гнучкість і впливати на собівартість та конкурентоспроможність продукції [4; 5]. Водночас запаси схильні до втрат від псування, пересортиці, крадіжок, морального старіння, а також до перевитрат у виробництві через відхилення від норм, заміни матеріалів і помилок в первинних документах. У матеріаломістких галузях навіть незначні відхилення у споживанні ресурсів трансформуються у суттєві суми витрат, що впливає на фінансовий результат і потребу в поповненні оборотного капіталу.

Управлінські рішення щодо планування закупівель, оптимізації складських залишків, нормування та контролю матеріальних витрат ґрунтуються на обліково-аналітичній інформації [2]. Якщо бухгалтерський і складський облік не забезпечують своєчасності та деталізації даних, виникає розрив між фіксацією операцій і потребами оперативного управління. Сучасне виробництво додатково ускладнює завдання через мультисистемне ІТ-середовище: ERP-ядро, електронний документообіг, окремі виробничі модулі, аналітичні інструменти та файли ручної аналітики. За відсутності уніфікованих довідників і регламентів документообігу зростають ризики дублювання даних, несумісності аналітичного обліку, розривів у відстеженні партій і затримок обробки первинних документів. Це призводить до ситуації, коли управлінські потреби формують «інформаційну надбудову» над бухгалтерським обліком шляхом створення паралельних реєстрів, що підвищує витрати на адміністрування та зростання ймовірності помилок.

Нормативно-правове поле встановлює методичні вимоги до визнання, оцінки, формування первісної вартості та списання запасів у фінансовому обліку. Однак воно не деталізує організаційні механізми внутрішнього контролю та управління ризиками руху запасів на підприємстві. Тому актуальним є формування цілісного організаційно-методичного забезпечення, яке поєднує облікову політику, робочий план рахунків, документообіг, контрольні процедури та інвентаризацію як циклу інформаційного зв'язку управління. Саме така інтеграція дозволяє перетворити облік запасів із суто «реєстраційної» функції на інструмент підтримки рішень щодо матеріальних витрат.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі проблема обліку запасів висвітлюється з позицій стандартів бухгалтерського обліку, методики формування собівартості, вибору способів оцінки вибуття та розкриття інформації у фінансовій звітності. Такі автори як Пеняк Ю.С., Беляєва Л.А., Рудь О.О. [2], Микитюк П., Флис В. [4], Назаренко Т.П., Франчук І.Б., Вітер С.А. [6] присвятили свої дослідження управлінню запасами. Вони наголошують на ролі обліково-аналітичного забезпечення як інформаційної основи планування, контролю та оптимізації матеріальних потоків. Питання внутрішнього контролю та аудиту запасів, у тому числі процедурного підходу, оцінки ризиків і підвищення надійності первинних даних досліджували Гуменна-Дерій М., Шара Є., Слесар Т. [7], Гамова О.В., Козачок І. А., Федоренко Т.С. [8], Сітковська А.О. [11], Кудріна О.Ю., Божкова В.В. [13].

Микитюк П., Флис В. акцентують увагу на механізмах управління використанням матеріальних ресурсів, обґрунтовують необхідність нормування та аналізу матеріаломісткості [4], а Степаненко О. розглядає запаси як фактор забезпечення виробничої безперервності й економічної стабільності підприємства

[5]. Водночас існує розрив між методичними вимогами стандартів і організаційною практикою їх реалізації. Типовими нерозв'язаними питаннями на думку Мошковської О., Ляхно А. [12] та Кудріної О.Ю., Божкової В.В. [13] залишаються формалізація маршрутів документів і контроль строків їх подання уніфікація номенклатури та аналітичних вимірів у цифровому середовищі [12; 13]; Кріль А. та Чубай В. наголошують на необхідності побудови системи контролю відхилень «план–факт» із прив'язкою до центрів відповідальності; формуванню ризик-орієнтованої інвентаризації як інструменту коригування норм і процедур [14].

Таким чином, науково-практичним завданням є розроблення інтегрованого підходу, який одночасно враховує: методику фінансового обліку, потреби управлінської аналітики, організацію документообігу, ІТ-контури та організацію контрольних процедур.

Мета статті (постановка завдання).

Метою статті є обґрунтування організаційно-методичних підходів до вдосконалення обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на промислових підприємствах, що забезпечують підвищення достовірності облікових даних, корисності інформації про матеріальні витрати та залишки. Завданнями є: систематизація нормативних вимог; ідентифікація типових ризиків на стиках «склад – виробництво – бухгалтерія»; формування пропозицій щодо уніфікації номенклатури, аналітичного обліку і документообігу; обґрунтування нормування та аналізу відхилень; побудова процесної моделі контрольних процедур і використання інвентаризації як зворотного зв'язку для потреб управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організаційно-методичне забезпечення обліку запасів доцільно розглядати як систему елементів: нормативна база та облікова політика; робочий план рахунків і аналітичні розрізи; номенклатурний довідник і правила класифікації; регламенти документообігу; ІТ-підсистеми та інтеграція даних; внутрішній контроль і інвентаризація. Ефективність системи визначається узгодженістю елементів і наявністю контрольних точок на етапах: надходження, зберігання, переміщення, відпуск у виробництво, списання витрат і інвентаризаційне підтвердження.

Національний стандарт з обліку запасів встановлює базові правила визнання запасів активом, формування первісної вартості, оцінювання на дату балансу та визначає допустимі підходи до списання запасів у вироб-

ництво [1]. Для промислових підприємств додаткового значення набувають методичні рекомендації щодо формування собівартості продукції, які деталізують склад і порядок включення матеріальних витрат у собівартість [3]. Оскільки стандарти задають рамкові вимоги, ключову роль у практичній реалізації відіграє наказ про облікову політику, де фіксуються обрані методи оцінки, порядок розподілу транспортно-заготівельних витрат, алгоритми відображення повернень, відходів і витрат, а також правила аналітичного обліку [9].

Методична послідовність у застосуванні облікової політики є критичною для порівнюваності показників у часі. Наприклад, некоректне віднесення витрат на заготівлю або різні правила оцінки вибуття запасів в різних підрозділах створюють викривлення собівартості й ускладнюють контроль матеріальних витрат. Тому облікова політика має містити не лише вибір методу, а й опис процедури його застосування, контрольні перевірки та відповідальність за зміни параметрів.

Для забезпечення управлінської придатності даних ключовою є побудова аналітичного обліку та якісного номенклатурного довідника. Саме на цьому рівні формується «єдина версія даних» про матеріали: класифікація, кодування, одиниці виміру, атрибути критичності та зв'язок із технологічним призначенням. Без уніфікованої номенклатури неможливо отримати коректні управлінські зрізи за центрами відповідальності та напрямами використання, а отже – адекватно оцінити матеріальні витрати і причини відхилень.

Аналітичний облік запасів на виробничих підприємствах має забезпечувати багатовимірність даних: за групами матеріалів, місцями зберігання, центрами відповідальності, напрямами використання та (за потреби) партійністю [2]. Така деталізація необхідна для формування управлінських звітів про залишки, оборотність, структуру матеріальних витрат і відхилення від норм.

Номенклатурний довідник є центральним елементом, що визначає якість даних у всіх підсистемах. Типові проблеми практики – дублювання позицій, різні правила найменування, відсутність ознак технологічного призначення, неузгоджені одиниці виміру і некоректні коди. Організаційним рішенням є впровадження номенклатурної політики: правила створення та зміни позицій; ролі й повноваження щодо використання довідника; його періодичний аудит; механізми бло-

кування дублювань; довідкові атрибути для управління (критичність, група ABC/XYZ, нормативне споживання тощо).

Водночас добре налаштована аналітика втрачає цінність без належної дисципліни первинного документування. Якщо документи надходження, переміщення або відпуску у виробництво формуються із запізненням чи постфактум, втрачається своєчасність відображення операцій і зростає ризик невідповідності між фактичним рухом і даними обліку. Крім того, слабкий контроль маршрутів документів ускладнює персоналізацію відповідальності та знижує доказовість управлінських рішень щодо списань і коригувань.

Документообіг визначає швидкість потрапляння первинної інформації в систему обліку і якість простежуваності операцій. Ключовими документами є: накладні та акти приймання, документи внутрішніх переміщень, вимоги-накладні (лімітні картки) на відпуск у виробництво, акти списання втрат і інвентаризаційні описи. В умовах цифровізації стандартизовані маршрути документів, електронні погодження та контроль строків підвищують дисципліну й зменшують ручні втручання [13]. Узагальнення ключових елементів документообігу в цифровому середовищі представлено в таблиці 1:

З огляду на ризиковість матеріальних ресурсів організаційні рішення щодо аналі-

тики й документообігу мають підкріплюватися внутрішнім контролем. Контроль не повинен обмежуватися перевіркою документів «на виході»; його результативність визначається наявністю контрольних точок упродовж усього циклу руху запасів та процедур, що запобігають втратам і перевитратам. Саме процесний і ризик-орієнтований підхід дозволяє перейти від фіксації наслідків до профілактики причин, узгодивши контроль із центрами відповідальності.

Внутрішній контроль запасів доцільно будувати за процесним принципом: на кожному етапі руху запасів визначаються ризики, контрольні точки, виконавці та доказ виконання результатів контролю. Превентивні процедури (ліміти, погодження, розмежування доступу, контроль повноважень) мають доповнюватися типовими процедурами контролю (звірки, інвентаризації, аналіз відхилень). Регулярне тестування контрольних процедур і звіти за відхиленнями підсилюють превентивність контролю [7; 14].

Ризик-орієнтований підхід передбачає, що частота та інтенсивність контролю залежить від частки матеріальних витрат у собівартості продукції, товарів, робіт, послуг. Для цього доцільно застосовувати ABC-класифікацію запасів та визначати критичні групи за вартісними або технологічними критеріями [12]. Критичні позиції мають контролюватися час-

Таблиця 1

Документообіг і ризики у циклі руху виробничих запасів

Етап	Документ	Відповідальний	Обліковий результат	Ризики та профілактика
Надходження	Накладні, акти приймання	Менеджер з постачання, завскладом	Оприбуткування	Затримки – контроль строків, цифрові маршрути
Зберігання	Реєстри, накладні на внутрішнє переміщення	Завскладом	Залишки	Пересортиця – адресне зберігання, звірки
Відпуск у виробництво	Вимога-накладна, лімітно-забірні картки	Керівник виробничої дільниці завскладом	Списання	Перевитрати – ліміти, «норма-факт»
Списання втрат	Акт списання	Комісія	Коригування	Зловживання – комісійність, контроль причин
Інвентаризація	Описи, акти	Комісія	Зіставлення	Формальність – аналіз причин і коригування процедур

Джерело: сформовано автором на основі власних досліджень

тіше, а також повинні мати більш жорсткі правила доступу, погоджень і документування.

Практична результативність контролю посилюється тоді, коли він спирається на нормативи та регулярний аналіз відхилень «план-факт». Нормування забезпечує еталон для оцінки обґрунтованості списань у виробництво та дозволяє відокремити технологічно допустимі витрати від організаційних втрат або помилок документування. Регулярний аналіз відхилень, прив'язаний до підрозділів і відповідальних осіб, перетворює облік матеріалів на інструмент оперативного управління, а не лише на засіб фіксації факту господарської діяльності.

Нормування споживання матеріалів є ключовим інструментом контролю матеріаломісткості, оскільки дозволяє відокремити технологічно обґрунтовані витрати від втрат, браку або організаційних відхилень [4; 14]. Норми доцільно встановлювати для матеріалів, що формують основну частку собівартості або є ризиковими за дефіцитністю й втратами. Контроль відхилень має здійснюватися регулярно (помісячно, щотижнево залежно від ритмічності виробництва) та супроводжуватися управлінськими рішеннями: коригування норм, навчання персоналу, переналагодження обладнання, уточнення технології чи перегляд постачальників. Для узагальнення ключових елементів доцільно формувати порівняльну відомість (таблиця 2).

Окремим елементом зворотного зв'язку в системі обліку й контролю виступає інвентаризація. Її функція не зводиться до разового підтвердження залишків: результати інвентаризації мають використовуватися для аналізу причин розбіжностей, уточнення норм, перегляду маршрутів документів і підсилення

контрольних точок. За ризик-орієнтованого підходу інвентаризація також допомагає сфокусувати контроль на критичних групах матеріалів і зменшити ймовірність системних помилок у довіднику та аналітичному обліку.

Інвентаризація забезпечує підтвердження достовірності облікових даних і може використовуватися як механізм коригування норм, процедур і відповідальності [10]. Для підвищення результативності інвентаризації доцільно:

- застосовувати диференційований підхід (частіше перевіряти критичні групи);
- поєднувати суцільні й вибіркові перевірки;
- використовувати раптові інвентаризації для ризикових ділянок;
- забезпечувати аналіз причин розбіжностей і контроль виконання коригувальних заходів.

У такий спосіб інвентаризація перетворюється на інструмент підвищення дисципліни документообігу і якості даних.

Узагальнюючи викладене, доцільно систематизувати напрями удосконалення обліку та контролю запасів. Важливо, що ефект досягається не від окремих точкових змін, а від узгодженого пакета рішень: уніфікації номенклатури й аналітичного обліку, стабільності правил оцінки та списання, дисципліни документообігу, нормування матеріальних витрат і процесного контролю. Така систематизація дозволяє визначити пріоритети впровадження та очікуваний управлінський ефект для різних груп запасів. Удосконалення системи має реалізовуватися як узгоджений комплекс змін. Основні напрями та очікуваний ефект наведено в таблиці 3.

Важливо наголосити, що межі застосування рекомендацій потребують адаптації до

Таблиця 2

Приклад структури контролю «план-факт»

Матеріал	Одиниця	План	Факт	Відхилення	Управлінський коментар
Основна сировина	кг/од.	1,00	1,04	+0,04	Перевитрата: переналаштування обладнання, втрати матеріалів на пробний зразок
Допоміжний матеріал	кг/од.	0,10	0,09	-0,01	Економія: партія сировини вищої якості від нового постачальника; заміна допоміжних матеріалів
Пакування	од./од.	1,00	1,00	0,00	Норма дотримана
Витрати електроенергії	кВт·год/од.	0,50	0,55	+0,05	Відхилення: простої через переналагодження обладнання

Джерело: сформовано автором на основі власних досліджень

Таблиця 3

Напрями вдосконалення обліку та внутрішнього контролю запасів

Напря́м	Сутність	Інструменти	Очікуваний ефект
Номенклатурні довідники	Уніфікація та аудит довідників	Номенклатурна політика	Порівнюваність і прозорість
Аналітичний облік	Облік за центрами відповідальності	Рішення про розподіл ресурсів, ERP-аналітики	Керованість матеріальних витрат
Документообіг	Стандартизація маршрутів руху документів	Е-погодження, контроль строків роботи з документами	Оперативність даних
Нормування	Норми і контроль відхилень	Нормативні карти, звіти «план-факт»	Зниження надмірних витрат
Контроль	Контрольні точки, тестування контрольних процедур	Чек-листи, звіти за відхиленнями	Превентивність контролю
Інвентаризація	Зворотний зв'язок	План інвентаризацій, аналіз причин	Коригування норм і процедур

Джерело: сформовано авторами

масштабу підприємства, складності технології та рівня цифровізації.

Запропоновані напрями узгоджуються з висновками дослідників щодо необхідності підсилення обліково-аналітичного забезпечення управління запасами [2], а також з підходами до внутрішнього контролю, які орієнтовані на превентивність і тестування процедур [7; 8; 14]. На відміну від суто методичних трактувань (визнання, оцінка, списання), інтегрована модель підкріплює методіку фінансового обліку організаційними регламентами і управлінською аналітикою.

Практична імплементація може здійснюватися поетапно:

- уніфікація номенклатури;
- стандартизація документообігу і цифрових погоджень [13];
- нормування ключових матеріалів і регулярний аналіз відхилень;
- ризик-орієнтована інвентаризація та регулярне тестування контрольних процедур.

Такий порядок робіт дозволяє швидко отримати ефект від «очищення» довідників

та дисципліни документування і, водночас, поступово підвищити якість контролю без надмірного навантаження.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що проблеми обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на промислових підприємствах мають переважно організаційний характер і проявляються через неузгодженість довідників, затримки документообігу, недостатню аналітичність обліку списання запасів та низький рівень превентивності контрольних процедур. Запропоновано комплекс організаційно-методичних удосконалень, який поєднує уніфікацію номенклатури та аналітичного обліку, стандартизацію документообігу, нормування споживання матеріалів, процесний ризик-орієнтований контроль і використання інвентаризації як зворотного зв'язку з управлінською ланкою підприємства. Реалізація підходу сприятиме підвищенню достовірності облікових даних, зниженню втрат і перевитрат та покращенню обґрунтованості управлінських рішень щодо собівартості і оборотності запасів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9, затв. Наказом МФУ від 20.10.1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>. (дата звернення: 15.02.2026).
2. Пеняк Ю.С., Бєляєва Л.А., Рудь, О. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. (5). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-09-01>. (дата звернення: 15.02.2026).

3. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції у промисловості. Наказ Мінпромполітики від 09.07.2007 р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text>. (дата звернення: 15.02.2026).
4. Микитюк П., Флис В. Механізм управління використанням матеріальних ресурсів підприємства. *Вісник Економіки*. 2025. № 3. С. 237–249. DOI: <https://doi.org/10.35774/>. (дата звернення: 15.02.2026).
5. Степаненко О. Виробничі запаси: їх економічна природа та роль в господарській діяльності підприємства. *Herald UNU International Economic Relations And World Economy*. 2023. С. 108–114. DOI: [10.32782/2413-9971/2023-47-19](https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-47-19). (дата звернення: 15.02.2026).
6. Назаренко Т. П., Франчук І. Б., Вітер С. А. Методичні аспекти обліку та управління витратами на виробництво продукції. *Економіка та держава*. 2021. № 7. С. 83–89. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.7.83](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.7.83) (дата звернення: 15.02.2026).
7. Гуменна-Дерій М., Шара Є., Слесар Т. Облік, контроль і аналіз витрат та забезпечення матеріально-технічними ресурсами діяльності підприємств у майбутні періоди. *Вісник Економіки*, 2022. № 1. С. 110–129. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.01.110>. (дата звернення: 17.02.2026).
8. Гамова О. В., Козачок І. А., Федоренко Т. С. Оцінка фінансового стану та розробка програми аудиту запасів на ПАТ ПВП «Кривбасвибхпром». *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 42–50. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.5.42](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.5.42). (дата звернення: 17.02.2026).
9. Пушкар І., Шишкіна А. Особливості обліково-аналітичного забезпечення управління запасами. *Економіка та суспільство*. 2022. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1847>. (дата звернення: 18.02.2026).
10. Інструкція з інвентаризації активів та зобов'язань, затв. Наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>. (дата звернення: 18.02.2026).
11. Сітковська А.О. Контролінг як інструмент стратегічного управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2022. № 13–14. С. 43–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2022_13-14_8. (дата звернення 18.02.2026).
12. Мошковська О., Ляхно К. Фінансовий облік і контроль виробничих запасів на молокопереробних підприємствах: аналіз сучасного стану та шляхи вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1324>. (дата звернення: 10.02.2026).
13. Кудріна О.Ю., Божкова В.В. Формування внутрішнього інтегрованого контролю при управлінні ризиками промислових підприємств. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. С. 86–91. DOI: [10.32782/dees.7-14](https://doi.org/10.32782/dees.7-14). (дата звернення: 12.02.2026).
14. Кріль А., Чубай В. Методичні підходи до формування системи внутрішнього контролю підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2025. С. 241–247. DOI: [10.32782/2308-1988/2025-52-33](https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-33). (дата звернення: 20.02.2026).

REFERENCES:

1. National Accounting Standard (Regulation) No. 9 "Inventories", approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated October 20, 1999 No. 246. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (accessed February 15, 2026).
2. Peniak, Yu. S., Bieliaieva, L. A., & Rud, O. O. (2022). Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia vyrobnychymy zapasamy [Accounting and analytical support for production inventory management]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia [Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management]*, (5). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-09-01> (accessed February 15, 2026).
3. Methodical Recommendations on the Formation of Production Cost in Industry, approved by the Order of the Ministry of Industrial Policy of Ukraine dated July 9, 2007 No. 373. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text> (accessed February 15, 2026).
4. Mykytiuk, P., & Flys, V. (2025). Mekhanizm upravlinnia vykorystanniam materialnykh resursiv pidpriemstva [Mechanism of management of the use of material resources of an enterprise]. *Visnyk ekonomiky – Herald of Economics*, (3), 237–249. <https://doi.org/10.35774/visnyk2025.03.237> (accessed February 15, 2026).
5. Stepanenko, O. (2023). Vyrobnychi zapasy: yikh ekonomichna pryroda ta rol v hospodarskii diialnosti pidpriemstva [Production inventories: their economic nature and role in the economic activity of an enterprise]. *Herald UNU International Economic Relations and World Economy*, 108–114. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-47-19> (accessed February 15, 2026).

6. Nazarenko, T. P., Franchuk, I. B., & Viter, S. A. (2021). Metodichni aspekty obliku ta upravlinnia vytratamy na vyrobnytstvo produktsii [Methodical aspects of accounting and management of production costs]. *Ekonomika ta derzhava [Economy and the State]*, (7), 83–89. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.7.83> (accessed February 15, 2026).

7. Humenna-Derii, M., Shara, Ye., & Sliesar, T. (2022). Oblik, kontrol i analiz vytrat ta zabezpechennia materialno-tekhnichnymy resursamy diialnosti pidpriemstv u maibutni periody [Accounting, control and analysis of expenses and provision of logistics/material resources for enterprises in future periods]. *Visnyk ekonomiky – Herald of Economics*, (1), 110–129. <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.01.110> (accessed February 17, 2026).

8. Hamova, O. V., Kozachok, I. A., & Fedorenko, T. S. (2019). Otsinka finansovoho stanu ta rozrobka prohramy audytu zapasiv na PAT PVP “Kryvbasvybuhprom” [Assessment of financial condition and development of an inventory audit program for PJSC “Kryvbasvybuhprom”]. *Investytsii: praktyka ta dosvid [Investments: Practice and Experience]*, (5), 42–50. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.5.42> (accessed February 17, 2026).

9. Pushkar, I., & Shyshkina, A. (2022). Osoblyvosti oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia zapasamy [Features of accounting and analytical support for inventory management]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1847> (accessed February 18, 2026).

10. Instruction on Inventory of Assets and Liabilities, approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated September 2, 2014 No. 879. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (accessed February 18, 2026).

11. Sitkovska, A. O. (2022). Kontrolinh yak instrument stratehichnoho upravlinnia konkurentospromozhnistiu ahrarnoho pidpriemstva [Controlling as a tool for strategic management of the competitiveness of an agricultural enterprise]. *Ahrosvit [Agrosvit]*, (13–14), 43–47. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2022_13-14_8 (accessed February 18, 2026).

12. Moshkovska, O., & Lakhno, K. (2022). Finansovy oblik i kontrol vyrobnychkykh zapasiv na molokopererobnykh pidpriemstvakh: analiz suchasnoho stanu ta shliakhy vdoskonalennia [Financial accounting and control of production inventories at dairy processing enterprises: analysis of the current state and ways of improvement]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1324> (accessed February 10, 2026).

13. Kudrina, O. Yu., & Bozhkova, V. V. (2023). Formuvannia vnutrishnoho integrovanoho kontroliu pry upravlinni ryzykamy promyslovykh pidpriemstv [Formation of internal integrated control in risk management of industrial enterprises]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka [Digital Economy and Economic Security]*, 86–91. <https://doi.org/10.32782/dees.7-14> (accessed February 12, 2026).

14. Kril, A., & Chubai, V. (2025). Metodichni pidkhody do formuvannia systemy vnutrishnoho kontroliu pidpriemstv [Methodical approaches to forming an internal control system of enterprises]. *Stalyi rozvytok ekonomiky [Sustainable Development of the Economy]*, 241–247. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-33> (accessed February 20, 2026).

Дата надходження статті: 19.02.2026

Дата прийняття статті: 02.03.2026

Дата публікації статті: 06.03.2026